

MAGYAR KÜRIR

A' FELSEGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Május' 21-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

A' Régens Princz leánya Karolina koronaörökös Hertzegaszszony' és a' Sacksen-Coburgi Leopold Princz' menyegzője, Május' 2-dikán estvéli 9 órakor, Londonban a' Carlton-Housei palotában, melyben most a' Régens Princz lakik, a' Királynénak, a' Régens Princznek, a' Királyi familia' minden Londonban lévő tagjainak, a' külső Ministereknek, Követeknek 's feleségeiknek, 's az Angliai Ministerium' tagjainak és a' Státus' nagy tisztjeinek jelenlétekben, véghez ment, ilyen pompával: —

A' népnek véghetetlen sokasága úgy ellepte reggeltől fogva a' Pall-Mall nevű 's azon egyéb utzákat, mellyek a' Princz' szállása, 's a' Sz. Jamesi palota, a' hol a' Királyné, 's a' Clarence-House felé, a' hol Princz Coburg voltak szálva; esnek, hogy két Politziai tisztviselőnek 's 50 Politziai katonának elég dolga volt, hogy az ezen kastélyok felé menő hintóknak elég utat tsinálhassanak az emberek között.

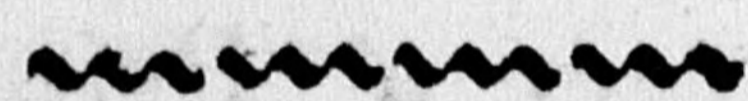
A' Régens Princznél fényes ebéd volt. A' Menyaszszony a' Királynénál ebédlett, Augusta, Ersébet, és Mária Királyi Hertzegaszszonyokkal. Négy órakor ült ebédhez. Ebéd után ugyan ezen palotában vette fel a' menyegzői gazdag ruhát,

Princz Coburg is ebédhez ült hatodfél órakor néhány személyekkel, kiket előre meghívattatott volt, a' maga szállásán. A' szállása körül öszszegyülekezve lévő népnek néhány versben megmútatta magát az útzafelé lévő folyosón, 's mind annyiszor egeket hasogató, örömkialtással fogadtatott, mellyet a' Princz is mind annyiszor érzékeny felindulásának kinyilatkoztatásával 's köszönetével viszonozott. Kilentzedfél órakor hintóba ülven, hogy a' Régens Princzhez esketőre mennyen, a' nép ki akarta fogni szekere elől a' lovakat, 's maga akarta azt huzni, de a' megtörténhető szerentsétlenségeknek szeméi eleibe való terjesztése által lebeszéltek rolla; hanem az örvendező kiáltozás a' hol a' Princz elment, oly nagy volt, hogy már nagyobb nem lehetett.

Nyoltz órakor a' Királyné is megjelent a' leányaival a' Régens Princznél, a' hol Princz Coburggal és az Orleánsi (Frantzia Királyi) Princzel egygyütt, a' Régens Princz' kabinétjébe bévezettetett. Az alatt a' Menyaszszony is megjelent ezen kabinétben. —

Esketésre a' piros rósaszín karmasinos palota volt felkészittetve. Egy oltár volt benne felállittatva, 's a' Sz. Jamesi Udvari templomból ide hozatott szent készületekkel megrakattatva. Minekutánna ezen palotában a' feljebb említett fő személyek a'

szokásban lévő Udvari rendtartások szerént való módon az őket illető helyeket elfoglalták volna, a' Fő Kamarás úr a' kabinetbe bémenvén, kivezette onnét Princz Coburgot az Oltár' eléibe. A' Menyaszszynt az attyának a' Régens Princznek egygyik öttse a' Clarencei Hertzeg' vezette-ki az Oltárhoz. Az esketést a' Kantsburyi Érsek vitte véghez. A' Királyné az Oltár' mellett jobb felől egy karos székben ült. Az esketést a' jelenlévőknek szerentsekivánások köszöntése berekesztven, mind ezek után karon fogta a' Vőlegény a' Menyaszszynt, 's hintóba ültetvén, kiment velle a' Yorki Hertzeg' falusi jószágára Oatlandba. A' Toweri és Sz. Jamesi ágyuk' dörögtek, a' Londoni Polgármester pedig a' közönség' tanátsa' tagjait azonnal összehivatta, hogy az új házasságért szerentsekivánó irást votizáljanak a' Régens Princzhez.

Az a' kérő levél, mellyet a' Londoni közönség' tanátsa a' Régens Princzhez küldött azért, hogy álljon-bé a' három Monarkháknak szent Szövetségébe, ilyen kifejezésekkel van készítettve: — “

„Azon szenvedések által, mellyeket az egész pallérozott világra az utolsó hadakozás kiterjesztett, méllyen megillettven, 's megértvén azt, hogy a' Nagy Britannia' három Felső Szövetségesei az Austriai, 's az Orosz Császár, és Prussus Király ő Felsőgek egygyütt olyan kötésre léptek, melly által az egész világ előtt kötsönösön arra kötelezik magokat, hogy az isteni gondviselés által reájok bízott hatalomnak gyakorlásában 's a' magok más Hatalmasságok eránt való minden némű tselekedeteikben, semmi egyéb vezérlő principiumot nem esmérnek a' kereszténységnek azon felső tudományánál, melly arra tanítja a' Fejedelmeket, hogy az igazságot, könyörületességet, embertársaink' szeretetét, 's a' békességet a' földnek színeén miképpen terjeszszék-el, 's a' melly kötésekben ezen Monarkhák a' több Ha-

talmasságokat is meghívták, hogy ezen felső czélra magokat ő vellek tsatolják össze: meghatározta London városának tanátsa, hogy a' Régens Princz' lábai' eleibe egy igen alázatos kérő levelet tegyen-le, arra kérvén legmélyebb tisztelettel ő Királyi Hertzégét, hogy az említett Szent Kötésbe, kegyesen álljon-bé.“

Aprilis' 26-dikán azt javasolta a' Parlamentum' alsó házában Newport nevű tag, hogy egy alázatos irást kell a' Régens Princzhez küldeni, 's eleibe kell terjeszteni: hogy annak szemlélése mellett, hogy Irlandiában békesség idején 25 ezer emberekből álló fegyveres sereget kellesék tartani, nem lehet, hogy az alsó ház ezen országnak állapotját, a' melly a' Nagy Britanniai birodalomnak ily fontos részétteszi, felettébb keservesnek és igen szerentsétlennek ne tartsa; hogy az alsó ház, a' maga kötelességének érzése által inditattván, a' maga figyelmetességét ezen tárgyra fordította, melyre nézve azt kívánja, hogy velle azon dokumentumok, mellyekből Irlandia' szerentsétlenségeinek kiterjedését által látni, 's azon okokat, mellyekből ezek a' szerentsétlenségek származnak, kitanúlni lehessen, közöltessenek; és hogy ez a' ház, minekutánna a' Bétöltető Hatalomnak (a' Ministeriumnak) a' békesség' fenntartására szükségesképpen megkívántató eszközöket határozott volna, maga már most azoknak az eszközöknek megvizsgálásában kénytelenítettik foglalatoskodni, a' mellyek által ezt a' szerentsétlen országot (Írlandiát) a' maga zürzavaros állapotjából kiragadni lehessen.“ — Newport nem kereste ezen alkalmatossággal az Irlandiában uralkodó zürzavaros állapotnak okát egyébben, hanem tsak a' kormányzás' főbb tisztjeivel való nagyon elterjedt meg nem elégedésben, vagy azok miatt való békételenkedésben.

Peel Robert az Irlandiai Státustitoknok azt mondotta, hogy nem jól van feltéve a' jóvállás; jobb leszsz így: — „Egy

alázatos kérő írást kell által adni a' Régens Princznek azért — 1)ször, hogy az a' nagy bánkodás kifejeztessék, mellyet az okoz ezen háznak, hogy Irlandiának belső állapotja azt kívánja, hogy ott békesség' idején is egy számos ármádát kellessék tartani, a' törvényeknek betölttetésére és a' tsendességnek fenntartatására — 2)ször, hogy ő Királyi Hertzegsége megkérettesék, hogy méltóztasson megparantsolni, hogy azon nyughatatlanságoknak minémüségéről és kiterjedéséről, a' mellyek Irlandiában kiütöttek, valamint szintén azokrol az eszközökről is, mellyeket az Országlószék ezen nyughatatlanságokra nézve elő vétetett, terjeszsenek egy elő adást ezen alsó ház' eleibe. "

Hosszas disputálás után, melly ezen ülésnek végéig tartott, helybe hagyatott, 187 voksokkal 105 ellen, a' Peel' megjobbítása.

Minekutánna a' Parlamentum a' Bonaparte' öriztetését illető projektumot meghatározta, a' felső házban Lord Holland, a' ki ezen projektum ellen a' tanátskozás alatt is sokat beszéllett volt, ilyen protestálást tett-le: — „Én nem hagyom helybe azokat az eszközöket, mellyek ezen projektumban jóvalltatnak, 's a' mellyeknek tovább való fennállása ez által megengedtetik, a' nélkül, hogy annak a' személynek, kit ez a' projektum illet, characteréről 's az ő régibb időkbéli magaviseletéről valamit szollanék. Egy fogságra esett idegen fő embert, a' ki minekutánna a' maga hatalmát letette, a' Britannusok' nagy lelkeségébe helyheztetvén bizodalját, magát inkább nekünk, mint más ellenségeinek adta által, számkivetésbe küldeni és messze földön való fogságban tartani, illetlen egy nagy népnek nagy lelkeségéhez; 's azok a' kötések, mellyek által mi, azután hogy magát nekünk által adta, magunkat arra köteleztük, hogy őtet azoknak a' Monárkháknak akaratiok szerént, kiknek ő magát soba által nem adta, fog-

ságban tartsuk: nekem mind ezek, az igazsággal ellenkezni, és telyességgel nem valamelly haszon 's kéntelenség által okoztatni látszanak.“

Hasonló protestálást adott-bé ugyan ezen dolog, tudni illik a' Bonaparte' fogságban való tartatása ellen, a' Király' 6-ik fia a' Sussexi Hertzeg is.

Wellesley nevű hajó Mártzius' elején jöven vissza a' Napkeleti Indiai tengerekről, hirt hozott Szent Ilona szigetéről is. Semmi újság nem történt a' szigeten; mindenek nagy tsendességben voltak. Bonaparte legjobb gondviseles alatt tartatott a' maga Longwood nevű új lakhelyén.

A' Napkeleti Indiai tudósítások szerént, ott az Anglusok egy új és igen nevezetes utat találtak magoknak a' kereskedésre. Himmaleh nevű hegyeken által Tatár országba kezdetek bójárni, a' hova világos és minden féle eleven színű posztót és matériát hordván-bé jó nyereséggel, magok moschust, gummit, boáxot, 's egyéb ilyen betses kereskedésbéli cikkeit hoznak vissza onnét. Mint mondják pénz is bőséggel van ott.

Azokhoz a' környülállásokhoz, mellyeket ezen újságunk' elején a' Karolin a' Királyi Hertzegaszszony lakadalmáról irtunk, ide tehetjük még a' Londoni újabb újságlevelekből a' következő megjegyzéseket: —

A' Királyi Hertzegaszszony az esketésben eleibe tétetett minden kérdésekre olyan halható hangon felelt, hogy minden jelenlévők értették minden szavait. A' Princz nem felelt éppen oly halható hangon. Az esketésnek vége lévén, a' Hertzegaszszony a' maga atyjához fordulván azt megölelte, a' Királynénak a' maga nagy anyjának kezét megtsokolta, hasonlóképpen megtsokolta a' Királyné' leányainak tudni illik a' maga atyja' leány testvéreinek ortzáit is, ugyantsak az attya' fiú testvéreinek a' Princzeknek pedig a' kezeiket szoritotta-meg;

Anglus módon, melly után a' maga karját a' férje' karjába akasztván, ezzel egygyütt kísértált a' szálából, 's mint már irtuk, hintóba ült velle, 's egygyütt kimentek az Oatlandi kastélyba.

Azt mondják, hogy ezen kastélyban egy hétig szándékoztak maradni az új házasok, 's az alatt semmilátogatót el nem fogadnak magoknál.

Május' 3-dikán engedelmet kért magának Minister Lord Castlereagh az alsó háztól arra, hogy terjeszthessen egy projektumot annak eleibe az eránt, hogy a' Király' kassáját illető rendelkezések vétetessenek vizsgáltság és új reguláztatás alá. Megmútatni iparkodott Lord Castlereagh, hogy a' Király' fizetése Angliában kissebb, mint akár melly más uralkodó háznak fizetése Európában, melynek az az oka, hogy nem csak a' Familia' tagjainak, tudni illik a' Királyi Princzeknek és Princzének fizetéseik abból adattatnak, hanem az idegen országokban lévő Anglus Követek és a' Birák' fizetéseiknek, 's minden egyéb történetből elő forduló költségeknek ebből a' kassából kell kitelni. Ennek a' kassának (a' Civillistának) az ország' törvényei szerint, 1,339,000 Font Sterlingekből (valami 15 millió forintokból) kellene állani. Pedig, ha a' feljebb mondott környülállásokat számba veszi az ember, 's még azt is meggondolja, hogy ugyan ezen kassa most két Királyt, tudni illik egygyet de facto, egygyet pedig de jure köteleztetik tartani, nem áll többől mint 409,000 font Sterlingekből (legfeljebb is 5 millió forintokból). Felvette Lord Castlereagh, hogy az Angliai Királyi Civillista telyességgel semmivel fellyül nem haladja a' Frantzia országi Királyi Civillistát, pedig a' Frantzia Királyi Princzek nem ebből a' kassából fizettetnek, mint az Angliai Princzek. A' Fr. Princzeknek mindeniknek különkülön kassája van, a' melyből fizettetnek. Utoljára meghivta a' Minister a' Parlamentumot,

hogy a' Királyi Udvarnál fennálló nagy gazdálkodást megesmervén, válaszsza-el ezen kassától azokat a' fizetéseket, a' mellyek nem egyenesek a' Királyi familia' szükségire tétettetnek. — Tierney ugyan és Burdett tettek némely megjegyzéseket a' Lord Castlereagh beszédjére, de csak ugyan megengedte a' Parlamentum, hogy a' kívánt projektumot megfontoltatás vegett a' ház' eleibe terjeszthesse.

Frantzia Ország.

A' Párisi ujságokban ilyen tudósítás jött-ki Május' 9-dik napján: —

„A' Grenobleből érkezett kivaltaszerént való jelentések egy esztelen próbatételről tesznek emlékezetet, melyre ott valami lázzasztók vetemedtek, de a' melly az Előljáróknak iparkodása 's a' katonaságnak 's nemzeti örzőknek bátorsága 's hűséges magaviselete által, zonnal elnyomatott. —

„Néhány napoktól fogva bizonyos hírek keringettek széllyel az Isere-departmentjében, mellyek az előljáróknak figyelmetességét magokra vonván, nem soká világosabban kipubátolták 's kitanulták azt, hogy bizonyos elbótsátott katonaszemélyek a' Vicillei és Lamurei közönségekben, a' hol Bonaparte a' maga visszajövelekor is legtöbb pártfogókra talált vala, a' parasztokat fellázzasztották legyen, 's azon jártatják az eszeket, hogy Grenoble vára ellen egy próbát tegyenek. —

„Azt gondolták a' kik ezen feltételt főzték, hogy a' Grenoblei örző sereg a' Generális Donadieu vezérlése alatt elment onnétazon útnak fegyveresek által való megrakására, a' hol a' Hertzeg Berry' jövendőbéli élete' párja, Mársilia felől Páris felé a' maga menetelét fogja tartani. A' támadók, a' kik valami 1000-ren vagy 1200-an lehettek, Május' 4-dik napján estvéli 10 órakor valósággal megjelentek a' vár ellen: hanem Generális Donadieu már minden mozgásokrol előre tudósittatva lévén, néhány fegyveres csoportokat a' vár

eleibe kiállított vala, a' mellyek, Éljen a' Király! kiáltozás mellett hirtelenséggel a' támadókra rohantak, 's őket vissza-
vervén valami 200-at elfogtak közzülök.

„Ez a' Frantzia vérnek kiontatására nézve nagyon sajnállásra méltó történet, néhány' gyávák' mesterkedésének a' resultátuma, kik által a' vak sokaság megsalattott. Azoknak a' foglyoknak vallástételeikből, a' kik megvizsgáltatás végett itélőszék' eleibe állítottak, a' lázszasztók közzül már két alacsony rangú fejeknek neveik kivilágosodtak; az egygyik, mint mondják, bizonyos Guillot nevű, fél zsóldra tétetve lévő, Ágyuzó Hadnagy; a' másik, valami magát már több e'fféle tselekedetei által is esmeretessé tett Didier nevű ember. —

„De egyéberánt ez a' lárma már egészen letsendesített, 's már most tsak az igasság' karjai fogják mind azt végre hajtani, a' mit a' katonaságnak fegyveres kézzel kellett elkezdni, 's a' t. —

„A' legutóbbi hivatalos jelentés is azt bizonyítja, hogy ez az egész szerentsétlen lárma, szerentsésen letsendesített. Azonközben tsakugyan rendeltettek ezen departamentomba több departamentomokból való Legiók is 400 lovassággal, nem azért, hogy a' tsendességet, melynek megzavarodása itt tsak egy szempillantatig tartott, helyre állítsák, hanem tsak hogy a' bűnösöknek szembetűnő megbüntettetése annál nagyobb bizonyossággal végrehajtottassék, 's azok a' közönségek, mellyekben a' támadás gerjesztetett vala, katonai módon meg rakattassanak szállókkal.“

Az eddig volt, Belső dolgokra ügyelő Minister Vaublanc Státusministerré's a' Királyi Titkos Tanáts' tagjává tétettetvén, helyébe Lainé, a' Követek kamarájának eddig való Elölülője neveztetett Belső Ministerré. — A' Fő Petsétörző Barbé Marbois elbetegesedvén, ez a' hivatal ismét Dambray úrra, az ország' Fő Cancellá-

riusára bizattatott, a' ki azt ezelőtt is bírta; ugyantsak reá bizattatott az igasság' kiszolgáltatását illető ministeri foglalatosság is ideigvalóképpen, melynek folytatását hasonlóképpen félbe kellett szakasztani Barbé Marboisnak az ő elbetegedése miatt.

A' Memorial-religieux nevű újság azt erőssíti, hogy Generális Drouot, a' ki ifjúkorában papságra érzette volt hajlandónak lenni magát, meggondolkozván arra határozta magát, hogy vissza térjen a' maga régi hajlandóságának követésére, és Seminariumba akar menni.

Generális Cambone, a' halálos vádalól való feloldoztatás 's szabadon való bocsátatás után, elútozott Párisból Nantesebe, familiájának kebelébe.

Báró Geramb felől bizonyos, így szollanak a' Párisi levelek, hogy egy időtől fogva Laval mellett a' Port-de-Saluti Trappista klostromban van, és oly épületes kegyes életet él, hogy a' Szerzet igazgatója kéntelenítettik őtet eltartóztatni a' felettebb kemény penitentiátortól.

Generális Bertrandot, a' ki Bonapartéval, feleségestül egygyütt Szent Ilna szigetén lakik, a' Párisban lévő első katona osztály' itélőszéke Május' 7-dik napján halálra ítélte, in Contumaciam. — Hasonlót reménlettek történni Május' 11-dikén Gen. Le febre-Desnouettes elis. — Marschal Moncey, ki a' Ney' processusában, az őtet mint legrégebbs Marschalt illető előlülőséget fel nem válalta, ezért hivatalából levettetvén fogságra ítéltetett, most a' Hami várban ül, a' hova vitték Travótot is.

B e t t.

A' szélesen kiterjedő, Cs. Kir. birodalomban a' mi dítősséges emlékezetű Császárnénknak Maria Ludovikának utolsó megtiszteltetésére mindenütt közönséges halotti pompával tétetett buzgó ájtatossá-

gok között, méltóképpen való említést érdemelnek a' Bétsi két Protestáns gyülekezetek által minden töllök kitelhető szomorú pompával 's az ő bévett rendtartásaikkal megegyező módok szerént tétetett temetési solennitások is, mellyek az Evangelicusoknál e' folyó Májusnak 5-dik, a' Reformátusoknál pedig 12-dik napján mentek véghez. Mind két részről szépen felkészítették templomaikat. Belőlről egészen bévonták fekete posztóval. Az Evangelicusok nevezetesen megkülönböztették magokat a' nállok szokásban lévő templomi szép muzsikálás és a' mellett való éneklések által, rész szerént és bizonyos időszakokban csak maga a' muzsikai kar különönn, részszerént pedig a' jelenlévő egész közösggel együtt hallatván. Az éneklésnek végződésével, Fő Tisztelendő Superintendens 's ezen Ekklesia' első Prédikátora Wächter úr igen szép halotti beszédet mondott el, melyben előbb az idvezültnek tündöklő virtusairól emlékeztvén, megillető módon leírta halgatói előtt az emberi sorsnak közönséges mivoltát, a' melly alól ezen földnek legnagyobb fényességben élő Hatalmasai közzül sinsen csak egy is kivételve. A' prédikáció után ismét elkezdődött az előbbeni szép muzsikálás és éneklés, mellyel az egész tisztelet-tétel bérekesztetett. — A' Reformátusoknál ezeknek Prédikátora Tiszt. Hausknecht úr mondott halotti szomorú beszédet, a' Szent irásnak 's név szerént a' Soltároknak ezen szavait választván beszédje tárgyának: *Olyan az ember ebben az életben, mint a' zöld fü, virágzik, mint egyéb virágok a' mezőn, ha szél jő reá, elenyészik 's a' többi.* A' közön-

ségnek a' lelkiekben való nagy épületjére szolgált az, hogy a' Károly ő Cs. K. Hertzegsége élete' párja is jelen volt édes anyával a' Nassau-Weilburgi özvegy Hertzegnével egyetemben a' híveknek ezen szent istenitiszteletjeken 's halotti szomorú tisztelet-tételjeken. Valamint Május 2-dikán az Evangelicusoknál úgy 12-dikén a' Reformátusoknál is, sokkal nagyobb számmal reszesülni kívántak ezen ájtatosságokban minden külömbség nélkül minden rendű és sorsú hívek, hogy sem minnyájok a' templomba beférhettek volna. A' megilletés közönséges volt, 's egy újabb bizonyosságára szolgált annak, hogy melly nagy részvételt mutassanak ezen fő városnak minden vallású lakosai minden külömbség nélkül, mindenben, a' mi az ő tisztelt Monarkhájoknak személyét 's ennek Felséges házat illeti.

~~~~~

Lotteriai sors-vonás. — Az Alsó Austriában Hirtenbergben lévő *finum gyapott-fonó manufaktúrájának* sors vonás által való kijádtzodtatása véghez ment e' folyó Májusnak 18-dik napján. A' manufaktúrát magát, 8000 forint kész pénzel egyetemben, a' 471-dik számú sorscedula nyerte el. A' kész pénzbéli felesebb summákat a' következő számok nyerték el: — A' 18,646 nyert 6000 — 5180 nyert 4000 — a' 13,216 nyert 2000 — a' 2646 nyert 1000 — a' következő hat, úgy mint: a' 2710; a' 9849; a' 14,294, a' 16,083, a' 19,978 és 20,881 számok közzül pedig mindenik nyert öt öt száz forintot. Minden nyeréseknek, valamint ezen nagyobbaknak, úgy az apróbbaknak is egész laistromát lehet találni nyomtatásban.

Május' 18-ik napján adtak Szász forint Huszaspénzért 344. 1/3. forintot Váltótzédulában. Egy Császári aranyért 15 fl. 47. kr.

Hazai és egyéb kiegészítő Toldalékok.

A' Magyar Kurir 40-dik darabjához.

Magyar Ország.

A' Posonyi Deák ujságban 's ebből azután egyéb Hazánkbeli újságlevelekben is, ilyen örvendetes tudósítás jött-ki nem rég'

N. Mosony Vármegyére nézve: —

Albert Sachsen-Tetseni Királyi Herceg, a' Magyar Ovári Uradalomnak mostani Ura, sok nemes tselekedeteit mostan Ts. Mosony Vármegyére terjesztett új jeles jótételekkel tetézte. Ugyan is Óvárrott, hol eddig csaknem az ő bőkezűsége által állott vala a' Tiszt. Piáristák' Rendjének gondviselése alatt a' Gyimnasium, a' Filozofiát is behozta oly módon, hogy ott a' Filozofiai Tudományok, a' Fizika, a' Mathesisnek szükséges' b' ágai, 's a' Mezei Gazdaság taníttassék. — Ezen utóbbinak bővebb isméréstére, 's a' gyakorlás által való gyökeresebb megtanulására földeket is rendelt. A' tudományokon kívül még azt is rendelte, hogy a' Deák, Magyar, Nemet és Tót nyelvek is különösen taníttassanak. — A' nagy lelkű Hertzeg még evvel meg nem elégedett: hanem oly Nevelő házat foglalt az Iskolához, melyben 6 ifjak az ő költségén tartassanak, 's azokon kívül 20—30 Nevendékeknek is helyek legyen. — Midőn így a' jövedő világot formálni kívánta a' főbb tudományokra, az első nevelésre is nagy kegyességgel leereszkedett, és Fekete-Erdő helységben, hol az Iskola Mester tartására a' község elégtelen volt, a' Mesternek tartására 's fizetésére megkivántató tőkepenzt rendelt. — Kegyes jótévőségét a' nyomorultakra is kiterjesztette, és Miklós-falván az idő viszontagságai miatt csak nem minden tőkepenzeitől megfosztatott Ispitályt nem csak egészen felsegítette: hanem 4 megtérbolyodottaknak tartására kivántató

költségekkel is megbővítette. — Ezen nagy jótéteményeket Ts. Ns. Mosony Vármegye oly háladatossággal fogadta, hogy azokat különös Deputatio által megköszönni kötelességének ismérné. A' Deputátusok Apr. 23-dikán kinevezettek, 's T. Almási Németszegi István Kir. Tanácsos és Első Vice Ispány Ur vezérlése alatt Ő Királyi Hercegségének udvarlására menvén, mind a' Ns. Vármegyének mind a' Hazának nevében háladatos köszönetjeket szóval is, írásban is bemutattak. Emlékezetre méltó volt a' kegyes Hercegnek felette. „Az Isten, úgymond, adott módot, hogy másokkal is jót tehessenek. Vigasztalásomra szolgál, hogy a' Vármegye, szándékaimnak hasznos voltát megisméri. — Adják tudtára a' Publicumnak, hogy tovább is erántok hajlandó jó akarattal kívánok lenni.“

Gyöngyösről így írnak Apr. 30-dikán. Ma osztatott ki nállunk a' Nemes Palatinális Regiment Vitézeinek az ő bajnoki tselekedeteikért Ő Felségétől nekik rendeltetett jutalom, és ma tartatott a' halotti tisztelet azon Vitézek emlékezetére, kik a' Nemzeti ditsósságért, a' Hazáért és a' Királyért életekkel áldoztak. Mind a' két ünneplés ezen rendel ment vegbe:

A' Stabális háznál Mélt. Gróf *Hodicz* mostani Oberster Ur szállásán öszszegyülekeztek a' Nemes Regimentnek Fő Tisztjei; ugyan ott megjelentek a' helybeli Uraságok fényes magyar öltözetekben, u. m. Gróf *Almási Kristof* a' Ns. Heves Vármegyei Felkelő Nemességnek Ezredes Kapitánnya; Mélt. *Almasy Ferencz* Kamarás Ur; T. *Stöszel Kristof*, *Tarrody Bertalan*, *Darvas Menyhard* Tábla Biró Urak, és *Erős János* Fő Szolga Biró Ur, a' ki ezen Deputatio és Nemes Heves Vármegye nevében előadta,

hogy a' Ns. Regiment eránt való tiszteleteknek, 's hazafiúi örömöknek kijelentésére részt kívántak venni ezen Magyar Ezred örvendetes ünneplésében. Az egész Gyülekezet innen a' város Piaczára ment, a' hol kiállítva valának a' Vitézek. Meghívattatott oda F. M. Lt. Hertelendi Gábor Ő Excellentiája, a' ki ezen Regimentnek alkotója, Első Obestere, és igaz atya volt. Az ősz Bajnok érzékeny szívvel nézte tsemetéjit, és anyai nyelvünkön, melynek hangján őket számtalanszor a' győzedelemre vezette, most a' vitézség jutalmának háládatos szívvel való elfogadásra ebresztette. Egyenként elő szollítottak, 's egy Fő Hadnagy Ur ugyan magyar nyelven felolvasta kinek kinek vitéz érdemeit, a' Generális Ur pedig az Arany, vagy Ezüst Medalyt melyökre függesztvén, mindegyiket mint bajnok társát, megtsókolta. Arany Erekyét kaptak: Zach János, Schön József Strázsa Mesterek; Nagy Gábor, Törötsik Menyhárt Káplárok; Kardos Mihály Közlegény. Ezüst Erekyét: Pap György, Györfi József Strázsa Mesterek; Csohányi István, Molnár István Káplárok; Tóth István, Szedmak Péter, Hodadi István, Galambos István, Borbély Mátyás Közlegények. Huszon heten pedig részént Altisztek, részént köz legények 8, 6, és 4 Aranyokkal ajándékoztattak-meg. — A' jutalom osztás közben a' Mélt. Obersterné azon Vitézt, a' ki Férjét fogságból kiszabadítani igyekeztvén maga sebbe és fogságba esett, 6 Arannyal ajándékozta-meg a' néző sokaság láttára. — Vége lévén a' jutalomosztásnak az egész gyülekezet a' templomba ment, a' hol először Tiszt. Spányik Imre Ur, a' Ns. Ezrednek Papja ékes beszédet tartott, melyben, a' vitézi érdemeket magasztalván, megmutatta, melly nagy polgári kötelesség az elesett Vitézeknek emlékezetét háládatos tiszteletben tartanunk; azután Fő Tisztelendő Sebők Ferencz Praepost és Plébánus Ur Requiemet tartott. Mellynek végezetével a' Fő Tisztek, a' mostan

megjutalmaztatott Vitézek, és az Úraságok Mélt. Báró Orczy Háznál megvendégeltettek; az előbb már érdem jelekkel felékesített Vitézeket a' Fő Tiszt. Praepost vendégelte; a' Város pedig a' többi 185 Vitézt egyegy font hússal, 1 icze borral, 's jó magyar czipóval megajándékozván, részesítette ezen emlékezetes napnak örömeiben.

Elegyes dolgok.

A' Párisi Monitörben ilyen rendelés jött-ki Május' 10-dik napján: — „Lajos, isten' kegyelméből 's a' többi. Azon előnkbe terjesztett feladásra, hogy Amiens városában három hónapoktól fogva egy politikai titkos társaság áll-fenn, a' nélkül, hogy annak, a' tisztviselői karok valamelly ellentállást tettek volna eleibe, hogy a' mi ott lévő itelőszekekükhöz tartozó Királyi Prokurátor, ezen társaságnak maga is tagja volt; hogy a' Prefektus, a' ki ezen társaságfelől, eleitől fogva tudósított volt, e'ffelől a' mi Ministereinknek semmi hirt nem tévén, 's ily módon ezt halgatással helybe hagyta; és hogy a' departamentbeli Legiónak Oberstere Clouet (a' Ney' hajdani Adjutánsa), a' társaságnak fejei közzé tartozott legyen: readeltük és rendeljük, mint következik: 1), a' mi Amiensi Királyi Prokurátorunk Morgan úr, és a' Somme departamentjebéli Prefektus Sequier úr, hivataljaikból letéttetnek. — 2), Clouet úr is elmozdítatik hivatalos foglalatosságaitól. Költ Május' 9-dik napján, 1816-ban. —“

„Lajos.

Klagenfurtból azt írják, hogy ott Május 12-dikére viradóra a' földet a' hó fél lábnyomnyira befedvén, egész 12-dikben 's még 13-dikban is, két tzołos hosszúságú darabokban vagy fürtökben, megszűnés nélkül esett. Hogy ezen késő és ily rendkívül való nagy hó által sok károknak kellett okoztatni, természeti dolog: hanem ezt meghatározva még ezután fogjuk megtudni.